

Inventaris dels fons musicals de Catalunya

Volum 8: Fons de la catedral de Tarragona

Inventaris dels fons musicals de Catalunya

Volum 8:

Fons de la catedral de Tarragona

Francesc Bonastre i Bertran

Josep Maria Gregori i Cifré

Montserrat Canela i Grau

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

Servei de Publicacions

**Bonastre i Bertran, Francesc
Gregori i Cifré, Josep Maria
Canela i Grau, Montserrat**

Fons de la catedral de Tarragona – (Inventaris
dels fons musicals de Catalunya ; 8)

ISBN 978-84-490-5343-6 (UAB)

ISBN 978-84-393-7475-6 (col·lecció)

I. Universitat Autònoma de Barcelona

II. Títol

III. Col·lecció: Inventaris dels fons musicals de
Catalunya ; 8

1. Catedral de Tarragona (Tarragona, Catalun-
ya)
2. Catedral de Tarragona – Catalunya – Tarra-
gona – Arxius – Catàlegs
3. Música sacra – Catalunya – Tarragona –
Bibliografia – Catàlegs
4. Música – Manuscrits – Catalunya – Tarragona
– Catàlegs
5. Música – Catalunya – Tarragona – Manus-
crits – Catàlegs
6. Música – Bibliografia – Catàlegs
7. Arxius eclesiàstics – Catalunya – Tarragona
– Catàlegs
8. Compositors – Catalunya – Catalunya

Il·lustració de la coberta: Llibre Coral *TarC*:
LC55

La col·lecció *Inventaris del Fons Musicals de
Catalunya* està dirigida i coordinada per
Josep Maria Gregori i Cifré, Catedràtic de
Patrimoni Musical de la UAB.

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

CATEDRAL DE TARRAGONA

ARXIU HISTÒRIC ARXIDIOCESÀ
DE TARRAGONA

- © dels textos: els autors
- © bases de dades IFMuC
- © d'aquesta edició:
Servei de Publicacions
Universitat Autònoma de Barcelona
Primera edició: juny de 2015
Tiratge: 250 exemplars
Disseny de la col·lecció: Laia Clos
Diagramació: Jordi Ardevol
Impressió: Gràfiques Jou, SL
Dipòsit legal (paper): B. 14.862-2015
ISBN (paper): 9788449053436
Dipòsit legal (digital): B. 14.863-2015
ISBN (digital): 978844905344-3

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CIENCIA
E INNOVACIÓN

**Bonastre i Bertran, Francesc
Gregori i Cifré, Josep Maria
Canela i Grau, Montserrat**

Fons de la catedral de Tarragona – (Inventaris
dels fons musicals de Catalunya ; 8)

ISBN 978-84-490-5343-6 (UAB)

ISBN 978-84-393-7475-6 (col·lecció)

I. Universitat Autònoma de Barcelona

II. Títol

III. Col·lecció: Inventaris dels fons musicals de
Catalunya ; 8

1. Catedral de Tarragona (Tarragona, Catalun-
ya)
2. Catedral de Tarragona – Catalunya – Tarra-
gona – Arxius – Catàlegs
3. Música sacra – Catalunya – Tarragona –
Bibliografia – Catàlegs
4. Música – Manuscrits – Catalunya – Tarragona
– Catàlegs
5. Música – Catalunya – Tarragona – Manus-
crits – Catàlegs
6. Música – Bibliografia – Catàlegs
7. Arxius eclesiàstics – Catalunya – Tarragona
– Catàlegs
8. Compositors – Catalunya – Catalunya

Il·lustració de la coberta: Llibre Coral *TarC*:
LLC-4

La col·lecció *Inventaris del Fons Musicals de
Catalunya* està dirigida i coordinada per
Josep Maria Gregori i Cifré, Catedràtic de
Patrimoni Musical de la UAB.

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

CATEDRAL DE TARRAGONA

ARXIU HISTÒRIC ARXIDIOCESÀ
DE TARRAGONA

- © dels textos: els autors
- © bases de dades IFMuC
- © d'aquesta edició:
Servei de Publicacions
Universitat Autònoma de Barcelona
Primera edició: juny de 2015
Tiratge: 250 exemplars
Disseny de la col·lecció: Laia Clos
Diagramació: Jordi Ardevol
Impressió: Gràfiques Jou, SL
Dipòsit legal (paper): B. 14.862-2015
ISBN (paper): 9788449053436
Dipòsit legal (digital): B. 14.863-2015
ISBN (digital): 978844905344-3

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CIENCIA
E INNOVACIÓN

*A la bellesa de les terres tarragonines,
a la morenor de la seva pell amb fragància de tarongina i capell d'olivera,
al blau-verd de la seva mar, ulls de divinitat romana...
a la memòria dels músics, missatgers del batec de l'Esperit
sota l'ocre-rosat encès de les pedres de la Seu,
a Felip Pedrell (1841-1922), Higiní Anglès (1888-1969)
i Miquel Querol (1912-2002)
prohoms de la musicologia catalana,
fills d'aquestes terres.*

TAULA

PREFACI	IX
EL FONS MUSICAL DE LA CATEDRAL DE TARRAGONA	XIII
1. EL FONS TarC: CONTINGUT I PROCÉS DE CATALOGACIÓ ...	XIII
2. MESTRES DE CAPELLA I ORGANISTES DE LA CATEDRAL DE TARRAGONA	XVII
3. ESTUDIS SOBRE EL PATRIMONI MUSICAL DE LA SEU	XXI
BIBLIOGRAFIA	XXIII
BREUS NOTES PER A LA CONSULTA DE L'INVENTARI	XXVI
ABREVIATURES	XXVIII
ACRÒNIMS DELS INVENTARIS DELS FONS MUSICALS DE CATALUNYA (<i>IFMuC</i>)	XXX
SIGLES BIBLIOGRÀFIQUES	XXXI

FONS MUSICAL DE LA CATEDRAL DE TARRAGONA

OBRES D'AUTOR	3
OBRES ANÒNIMES	571
LLIBRES CORALS	723
LLIBRES DE FARISTOL	789
IMPRESOS	797
ÍNDEXS	
ÍNDEX D'AUTORS	843
ÍNDEX GENÈRIC	847
ÍNDEX LITERARI	855

PREFACI

Va ser durant els anys de la meva formació musicològica universitària, quan vaig entrar en contacte per primera vegada amb el fons musical tarraconí. Gairebé la majoria dels matins de dissabte, entre finals de 1975 i l'estiu de 1977, els companys que cursàvem les assignatures de musicologia del Departament d'Art de la Universitat Autònoma de Barcelona –Joan Bagüés, Maria Farré, Gretel Klein, Carmen Romeu, Maria Vila-Coro, Josep Maria Vives–, acompanyats pels professors Francesc Bonastre i Antonio Martín Moreno, ens desplaçàvem de Barcelona a Tarragona, amb l'objectiu de fitxar els manuscrits del fons musical de la Seu tarraconina. El mateix Francesc Bonastre ho resumí amb aquestes paraules:

“Quan a finals de 1975 començàrem a treballar l'equip del centre de Documentació Musical de la Universitat Autònoma de Barcelona, en la tasca d'estudi i ordenació de l'Arxiu de Música de la Catedral de Tarragona, emprenguérem el treball amb una il·lusió gran i una dedicació total.”¹

La labor era, certament, ingent. En aquells anys el fons musical es conservava, amb l'Arxiu Capitular, en una sala situada damunt l'ala oriental del claustre a la que s'hi accedia per una escala situada al costat de la capella del Corpus Christi. La sala tenia recolzats a les seves parets els armaris que, durant segles, guardaven la documentació històrica del Capítol i els manuscrits del seu fons musical. Els manuscrits es conservaven a l'interior de lliells amb cobertes de cartró nuats amb vetes, dins l'armari central de la sala, entre dos gran finestrals. Al bell mig de la sala, una llarguíssima taula permetia desplegar i recomptar amb comoditat les partícels. Mossèn Salvador Ramon, en aquells anys beneficiat i arxiver, ens esperava cada dissabte per acompanyar-nos fins aquella sala i venir-nos a buscar abans del vespre. Quan pujava l'escala que duia a l'arxiu –actualment aquest accés es troba anul·lat– el sentíem fer la mateixa pregunta, cada vegada amb la mateixa

1. BONASTRE I BERTRAN, Francesc. “La Capella Musical de la Seu de Tarragona a mitjan segle XVIII”, *Boletín Arqueológico*, època IV, fasc. 133-140, anys 1976-1977, pàgs. 259-270.

cantarella: “Bonastre, ja ha sortit ‘lo’ La Torre?”, per referir-se a dues obres de Jeroni de la Torre, les més antigues del fons, de les que en coneixia l’existència. Sentir-lo durant mesos fer la mateixa pregunta a mesura que anava enfilant l’escala de l’arxiu, ens feia venir a tots unes ganes tant grans de riure que la feina era nostre per tal que no ho notés quan entrava a la sala!

Acostumàvem a dinar a peu dret, al claustre, amb la catedral tancada i barrada. Durant els llargs mesos d’hivern el fred era rigorosíssim i no disposàvem de cap estufa; algun dia fins i tot havíem arribat a posar ciris encesos sota la taula –amb l’esperança de sentir una mica d’escalfor a les cames– que després tornàvem, religiosament, a les seves respectives capelles d’origen! Durant les tardes d’hivern, la catedral era ben fosca i per accedir a l’“excusado” –mossèn Salvador Ramon l’anomenava així– calia travessar l’ala del claustre i entrar a la nau de la Seu per anar als serveis dels canonges –darrere la capella de Sant Fructuós–, conduïts per les pampallugues dels ciris de les capelles laterals.

Fou a la catedral de Tarragona, on vaig rebre el meu baptisme musicològic. Per això té per a mi una significació ben especial presentar, després de tants anys –40!– i tantes peripècies, l’edició d’aquest catàleg. El mestratge vivencial i entusiasta que el professor Francesc Bonastre va saber impartir gràcies al contacte amb les fonts originals, els concerts amb aquells repertoris fins llavors desconeguts,² juntament amb els viatges que durant aquells anys, i fins pels volts de 1982, férem amb ell als arxius de Santa Maria del Pi, La Geltrú, Santa Pau, Olot i Canet de Mar van acabar de forjar la meua vocació musicològica en la faceta arqueològico-musical.

És d’aquí d’on prové el desig que d’uns anys ençà m’ha impulsat a treballar per la recuperació dels fons musicals de Catalunya –en els seus orígens en col·laboració amb la Subdirecció General d’Arxius del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya durant els anys que amb tant d’encert la dirigí Ramon Alberch i Fugueras–, gràcies al concurs dels estudiants del Grau de Musicologia de la UAB i al suport dels projectes del MICINN. Aquestes són les arrels sobre les que s’ha edificat el projecte *IFMuC*; un projecte nascut en el si de la UAB i que, amb el de Tarragona, compta ja amb l’edició de 13 catàlegs dels fons musicals del nostre país. Des de principis de 2015 i a través del web <<http://ifmuc.uab.cat>>, la UAB ofereix la consulta *on line* dels registres catalogràfics de 12 fons amb els incipits musicals digitalitzats.

La publicació del catàleg del fons musical de la catedral de Tarragona, a banda de restituir un deute històric amb la institució que l’ha generat, serà

2. Els dies 29 de maig de 1977 i 25 de juny de 1978, se celebraren a la catedral de Tarragona dos concerts de “Música Històrica de Tarragona” a càrrec del Cor Gaudium Musicae (Cor del Centre de Documentació Musical de la UAB) i diferents conjunts instrumentals, sota la direcció de Francesc Bonastre, on s’hi reestrenaren obres de J. C. Ripollès, J. Carcoller, J. Rossell, M. Juncà, A. Milà, F. Salvat i J. Pellicer, transcrits per F. Bonastre, A. Martín Moreno, E. Grieria, J. Bagués, J. M. Vives i J. M. Gregori.

una eina de consulta de gran utilitat, no només per a les recerques dels estudiosos, sinó també per als intèrprets desitjosos de redescobrir autors i repertoris desconeguts fins al present, a fi d'incorporar-los en les seves programacions, facilitant, així, el retorn d'aquests repertori a la societat.

L'edició del catàleg recull la fitxa catalogràfica de cadascuna de les obres que configuren el repertori del fons, amb la descripció dels continguts musicals i codicològics de cada manuscrit i imprès musical, acompanyada de la imatge digitalitzada del seu incipit musical. La incorporació dels incipits musicals permet visualitzar amb fidelitat la particularitat paleogràfica de cada document, la seva gran utilitat ens ha menat a introduir-los al terme dels camps de descripció.

L'autoria del catàleg es presenta sota els noms de Francesc Bonastre i Bertran, impulsor del projecte i responsable de la catalogació inicial (1975-1977) que recull el Catàleg IDIM;³ Josep Maria Gregori i Cifré, responsable de l'establiment de les col·leccions del fons, de la seva ordenació definitiva i del tancament de la catalogació (2012-2015); i Montserrat Canela i Grau, responsable de la tasca d'informatització del catàleg inicial (2007-2011) i de la fase pre-definitiva de catalogació de les obres anònimes (2012). Montserrat Canela, professora associada del Departament d'Història de l'Art de la Universitat Rovira i Virgili, és una jove investigadora tarragonina centrada en l'estudi de la història de la música de la catedral.⁴ Ara mateix està preparant la seva tesi doctoral "Antoni Milà. Dos décadas de paisaje sonoro devocional" a l'entorn de la figura i l'obra d'aquest mestre de capella de la Seu tarragonina, sota la direcció del Dr. Antonio Ezquerro del CSIC.

L'acompliment de la nostra tasca no hauria estat possible sense l'ajuda i les enormes facilitats que en tota hora i moment ens han brindat mossèn Manuel Fuentes i Gasó –director de l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona– i tot el seu entusiasta equip format per Joan Maria Quijada i Bosch, Jordi Altés i Martí, Neus Sánchez i Pié, i Teresa Salort i Volart; agraïm així mateix a Juan José Cuartielles, sagristà de la catedral de Tarragona, les seves amables atencions.

Josep Maria GREGORI I CIFRÉ
Catedràtic de Patrimoni Musical de la UAB

Vilassar de Mar, 25 de maig de 2015

3. BONASTRE I BERTRAN, Francesc. *Catàleg de l'Arxiu Musical de la Catedral de Tarragona*. Institut de Documentació i Investigació Musicològiques "Josep Ricart i Matas" (IDIM). Barcelona, 1977. Volum mecanoscrit de 239 pàgs.

4. CANELA I GRAU, Montserrat. "Els músics del rerecor de la catedral de Tarragona", *Anuario Musical*, 62 (2007), 29-38 i "Presència musical a la catedral de Tarragona durant la segona meitat del segle XVIII a través de les seves actes capitulars", *Anuario Musical*, 67 (2012), 103-132.